

Sy-li spěwał,
Pilne dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócy
Napoj mócy
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśdne dny;
Dzeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njech ci khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pôda,
Wokrew će!

F.

Serbiske njedželiske kopjena.

Wudawa so kóždu šobotu w Ssmolerjez knihiczhczerni w Budyschinje a je tam sa schtwortlétmu pschedplatu 40 np. dostacž.

Okuli.

Aut. 20, 9.—16.

Hízom húsczischo bësche so israelskim džeczom wo Božim kralestwie jako wo winizy Bożej ręczako. Tuto pschirunanie wschaf israelskemu ludu jara bliisko leżesche, dokelž bësche w klubjenym kraju wjazy tajkich plódnych sahrodow, hdzej so wino plahowasche a kóždy wjedzishe, skto winiza je. — Wobschrnej winizy runa so Bože kralestwo. Tuta winiza je hízom jara stara. Wona je plodzena wot Boha sameho tu na semi hízom w czaſach stareho šluba. Prénja pwerschcz so sa nju rhyesche w klubjnym kraju Kanaanje mjes israelskimi džeczimi. Hízom w czaſach Abrahama a Mójsaža so semja wutrobow israelskego ludu k temu pschihotowasche a so winowe pjenki do njeje ſadzachu. Bësche to najprjedy njenahladna sahroká, tuto kralestwo Boże, hdzej maja czlowjekojo hisczeje njesprózniwe wobhadowacz a hajcz, zwérnje poliwacz a pilnje plecz. Wjele džela ſebi tale mała sahroká žada, hdnj chze w dobrym rjedze ſdzerzana bycz. Alle niz, jenož to, wona ma pschi tym hisczeje roscz, so rosschericz do wsczech krajinow, tak so wona skóncznje zyku semju wobjima. — Schtó pak ſu czi winizarjo, kif tuto dželo na so wsachu? To bëchu israeliske džeczi, kotrychž Bóh najprjedy do ſwojeje winizy naja, potom pak ſu to tež wschitzu druhu ludžo, kotrymž je so knjesowý hlóz dostał: „Džicze tež my na moju winizu!“ Wožebje pak ſmy tež my kschesczienjo Boži winizarjo, kotiž ſmy psches ſwiatu kschczenužu k Božemu kralestwu powołani. — Pschiberała

je nětko Boža winiza wot ſaloženja ſem hacž do dženžniſcheho dnia nahladnje, pschiberała je tež liczba winizarjow. Ale kajke je plody njeſla? Kaf ſu winizarjo dželali? To nam wobſwetla dženžniſche pschirunanie.

Tón knjes bësche we winizy wscho na najlepje ſrijadował a na dolhi czaſ woteschol, so by ſwojim winizarjam ſkładnoſcz dał, we wérje do njeho ſwoju džakownoſcz a poſkluſhnoſcz wopokaſacz. Wón jich ſamych wostaji, so bychu po ſwojich darach a mozach winizu wobdželali. Tak bësche tón knjes israelskim džeczom dželo w Božim kralestwie pschewostajit. Wón chžysche hladacz, kaf budža woni ſnadne ſapocžatki Božego kralestwa, wot njeho ſaložene, dale muwiwacz, kaf budža jeho poſtajeny porjad czesczic, kaf budža wschë dobre roſtliny plahowacz a wschë džiwie hałosy ſwotresacz, n. psch. lžu, njepoſkluſhnoſcz, hidženje a njezwérnoſcz, hacž budža winowe pjenki prawje s Božim złowom poliwacz a jim psches wéruprawy ſchfit napscheczo wichoram ſpytowanjom dacž, hacž budža ſemju ſa nowe roſtliny psches Bože kaſnje prawje ſmjeħcziez a pschihotowacz a tak winizu powjetſhicz. — Wulki nadawč mějachu potajkim tuczi winizarjo, ale tež džakowne a ſpoſoſaze dželo. Tón knjes bësche wscho na najlepje pschihotował, woni jeno trjebachu jeho dželo w dobrych kolijach dale wjescz.

A we ſwojim czaſu poſla wón wotrocžka k winizarjam, so bychu jemu dali wot wuzitka winizy. — Kaf bëchu tola czi winizarjo Božu winizu ſanjerodžili! Woni ſ njej wobkhadzachu, jako by jim ſkluſhala. Plody, kotrež bësche hisczeje pschinjeſla, ſebi pschibwojichu a knjeſej nicžo njeſchczenužu k Božemu kralestwu powołani. So bëchu jeno najeñzy, kotiž bëchu knjeſej

samošwieži, na to běchu číseče sapomnili. A kajka luboſez knježesche w jich wutrobach! Jak Šenjes ſwojeho wotrocžka k nim pôzla, woni jemu niz jeno žaneho wuzitka njedachu, ale jeho hishcze bijachu. Tak běchu israelske džecži Bože kraleſtwo ſanjerodžili, ſo jim žane plody njepſchinjeſe a ſo woni Šenjewych wotrocžkow hishcze čwilowachu. — Ale Šenjewa luboſez po czaſu, hdvž móžesche ſaſo plody wočakowac, druhého wotrocžka pôzla, ale temu ſo hishcze hörje džesche. Hishcze bóle pač čwilowachu tſecžeho; cžim wjozy wotrocžkow jim Boža ſczerpliwoſcz ſczelesche, cžim bóle ſtwjerdny jich wutroba. Cžim wjetſcha ſo Boža hnada wopokaſa, cžim bóle bu jich wutroba ſaſakla. Boži profetojo buchu pschecžehani a morjeni. Kaf ſtyskne tola Heliaſ pod jechibernu ſtona: „Doscž je, dha wsmi nětk, Šenjeze, moju duſchu!” Jesajaſ ſkorži hörko, ſo je jeho dželo w ludu podarmo. Jeremias dýrbi blyſchec, ſo wón ſ ſbožu wózneho kraja njekutkuje, ale k ſahubjenju. A kaf žalostna běſche ſmjerč předybězerja Khrystuſhoveho, ſana kſchczenika! Jemu ſo wot njewerjazeho Herodascha hlowa wotcža.

Hluboko běſche ſo iſraelſki lud nad ſwojim Bohom pschehrēſhil a mužow Božich ſkonzował. Ale Boža ſczerpliwoſcz a ſmilnoſcz hishcze žaneho kónza njemějſchtej. Hishcze jedyn ſredk jeho luboſez wunamaka, psches kotryž mohł jich pschewědečic w ſwojej dobrociwoſci: „Ja chzu ſwojeho lubeho ſyna pôzlač; hnadž, hdvž teho ſameho widža, budža ſo strachowac.” A kaf miłosćiw běſche tutón ſyn! wſchém khorym pomhasche, wſchěch ſtysknych troſhtowasche, wſchěch bludžazych powuczeſche. Kajka ſmilnoſcz a luboſez bjes runjecž! kajka njeſebicžnoſcz! — Tola tež tuta luboſez njemóžesche jich wutrobu ſmjehečic, tuto ſwětlo njemóžesche czemnoſcz ſ jich wutrobom ſahnac. Kaf dha běſche to móžno? Woni njechachu ſo dacž wo Božej luboſez pschewědečic. Woni ſo mjes ſobu ſrězachu a džachu: „Tón je herba; pojmy a ſabijmy jeho, ſo by herbſtwo naſte bylo.” So by herbſtwo naſte bylo — najhóřicha ſebicžnoſcz to potajkim běſche; woni chzýchu to měč, ſchtož jím njeſluſhesche. Woni nočzýchu wjazyň ſlužic, ale chzýchu ſami knježic.

Tak běchu to farisejzy a piſmaſwuczeni czinili. Woni w Božej winizy zyle po ſwojej ſamźnej woli dželachu, Bože kaſnje po ſwojim ſamźnym ſmyſku wukladowachu. Woni na Šenjewa ſapomnichu a chzýchu w Božej winizy ſami knježic. Herbſtwo Božeje winizy chzýchu woni na ſo pschinjesc. — O kajka duchowna ſlepoteſz! Boh wſchak je ſam ſlubil, ſo budžemy herbojo Božeho kraleſtwo, tola pač niz na tajke waschnie, ſo praweho herbu Khrystuſha morimy, ale jako ſobuherbojo Khrystuſhovi, niz tak, ſo knježtwo w Božej winizy Bohu wutorhnjemy a winizu ſebi ſ njeprawdu pschibwojimy, ale tak, ſo temu Šenjewi w prawdoſci ſlužimy a Bože kraleſtwo junu ſ hnady doſtonjemy. Ale to ſebicžnoſcz a pschinarodžena hordoſcz czlowjekow njeſnjeſe, ſo dyrbjesc he pod Bohom ſtejeſz a ſ hnady Bože kraleſtwo doſtač. —

Schto tehodla budže Šenjes winizy třmſamym czinicz? Žaneje wjetſcheje luboſče jím wopokaſac njeſožesche; ſo pač ſo jeho ſkutk ſahanibi psches njeprawdu czlowjekow, jeho ſwjetoſcz njeſožesche czerpic. Wón pschińdze a tých ſamých winizarjow ſkonzuje a ſwoju winizu druhim da. Š Božeho kraleſtwo wuſtorčeni budža potajkim tucži ſli winizarjo. Boh je jím najwjetſchu luboſez wopokaſa ſ tym, ſo je ſwojeho jenického, ſubowanego ſyna ſ nim pôzla,

ale woni jemu njeſhu wěrili, ſa to budža khostami. Nad Božim ſynom ſo potajkim roſhudži jich woſud. — Tehodla je Boh iſraelſkim džecžom Bože kraleſtwo wſał a je pohanam pschepodał. Hlowne město Židow pač je wón dał wutupic ſches pohanow a židowski lud po wſchém ſwěcze roſpróſhil. Schtož ſtawiſny wotupjenju Jeruſalema ſnaje, tón wě, kaf hörko je Boh njeweru Židow khostał. Wot prěnich ſwiatkow je wón nětk nowu winizu ſaložil, naſchu kſchecžijansku zyrkej. Wón je nam ſwoju najwjetſchu hnady wopokaſał, nam ſwojeho ſyna pôzlał a nam ſwiateho ducha dał. Tehodla chzemý ſo Boha boječ a do jeho hnady wěric. Chzemý jeho ſwiatu wolu, jeho dobrý porjad w naſcej kſchecžijanskej zyrkvi czesczic. Nad Khrystuſhom roſhudži ſo tež naſche ſbože abo njesbože. Haj, husto, hdvž naſchi kſchecžijanszy winizarjo w strasche ſtejachu, wot ſwojeho Boha wotpadnyc, je wón tež nam ſwědkow Božich pôzlał, kif naſ ſo Božej hnade pſche ſwědczicu, kaf woſebje naſceho Luthera.

Kaf ſtejich ty nětko ke Khrystuſzej? Tež twój woſebity woſud ſo nad Božim ſynom roſhudži. Twoja wutroba je mała winiza ſama ſa ſo. Nowy czlowjek w njej je twój woſebity winowy pjenik. Kaf wón roſcze? Kajke ſu jeho halosy? Kajke jeho plody? Měj ſedžbu na njón, ſo njeſwadne. — Tež tebi Boh hucejſho ſwojich wotrocžkow ſczele, ſo buchu ſebi wuzitk twojeho winoweho pjenika žadali. Tež ſwojeho ſyna czi Boh bórſy tu, bórſy tam napschecžo džerži, woſebje kózdu njedželu czi jeho w predowanju dari. Kaf jeho pschijimasch? — O budž ponizny, ſwěrny winizar w Božej winizy; budž pschihotowaný na kózdy pschikhad Šenjewa, pschetož junu wón pschińdze a budž tebie ſudžic. A derje tebi, hdvž ſy do Božej hnady wěril a Šenjewy porjad we winizy czesczík, dha budžes hſobuherba Božeho kraleſtwo.

Ja ſo czi, Šenjeze, domérju,
Daj, ſo ja k hańbje njeſchińdu
A tež niz wěcznje k ſměcham;
Ja proſchu cze, ſdžerž ſwěrnje mje
A wobaraj wſchém hrécham. Hamjen.

K.

Pój dom!

Pój dom, pój dom! Nan czaka cze;
Wón dawni ſedži po tebi,
Sso tſchijnje ſtara wo tebjie;
Pój dom, pój dom! Tu wotankne
Czi luboſez pschebjek rjeniſchi.

Pój dom, pój dom! Spuschež ſlodžiſny,
Kif ſa tebie ma zuſoba;
Slož ſe ſebje pschah robotny!
Pój dom, pój dom! Sańč njeſi tý
Sle lóſchty, ſwětne wjeſhela.

Pój dom, pój dom! To ſdacze je,
Wot kotrehož ſy ſojath;
Had ſtarý ſ leſcžu wabi cze.
Pój dom, pój dom! Tam we zuſbie
Ssy jeho ſchipam pschistupny.

Pój dom, pój dom! Hlej, hishcze czi
Dženž hnada durje wotanka;
Sso njedlij, ſyno, w blaſnoſczí.
Pój dom, pój dom! Se ſpěchom dži
Tow k městu, kif czi wukhow da!

K. A. Fiedler

List se starschiskeho domu.

Běsche něhdyn bur na jenym kuble we Westfalskej, jednory a spravony, tón bojesche ſo Boha a čeſečesche krala, a bě teho dla zpýly muž. Handrij, jeho ſyn, jemu ſchwarnje k ruzh džesche. Tola tež nowocžekni ludkažerjo namakachu ſostup do tuteje hacž dotal mérneje wžy, wuſhywachu ſwoje ſopjena a piſma, a te ſajedojcžichu po něčim duschu mlodeho Handrija. Nětko buſhtaj jemu podrjadovanje a požluſhnoſcž pſche wjele. Wón budžiſche radſcho knjes na kuble byl. Duž ſtupi jedyn džen ſaž ſhubjeny ſyn w pſchirunaju pſched ſwojeho nana, prajíz: „Ssym nětko starý doſč, daj mi mój džel ſ kubla, ja chzu druhdže ſam ſpýtacž.“

„Wostań tola radſcho doma na kuble; th dyrbisich porno mi a ſo minu hoſpodaricž“, wotmolvi nan.

Haj, ſchtó budžiſche ſa pſchedſtajenja a próſtwy wuſhi měl! Handrij njeda měra, doniž ſo jemu wola njeſta. A tak wón na precžki džesche wot ſwojeju ſo tyſchazeju ſtarſcheju. Cži nowi pſchecželjo ſwěrnje pomhachu, ſo wón na ſwojim wobſedzeňſtvoje pſche cžejko a pſche doſho njescž njemějſche. Wóry na to trjechi ſo Handrij ſ namolwjerjemi, pſchija hollandske ſlužby a pſchiňdže do Indije. Město lubjeneje ſloje ſwobody žadaſche ſo nětko kručiſcha požluſhnoſcž, hacž bě ju wón hdy ſeſnal, abo jemu hrožesche cžejki arreſt. Kaf mile ſwěcžesche ſo Handrijej tudy w ſamotnych hodžinach dobročiwe woblicžo jeho nana, kaf palachu jeho ſylly dželenja w ſwědomnju, kaf wótrje ſtupaſche jemu jeho njedžak pſched duschu! Kaf njebě nětko žane město na ſemi, hdyž měnjeſche ſaſo wjeſeleje myſle nabýč, hacž ſazpit ſtarſchiski dom! Štyſkanje po domje jeho tak mózniſe ſaja, ſo jo ſkoro dlěje wjazy ſnjescž njemóžesche.

Handrij piſasche domoj: „Wodajta ſwojemu roſkatemu ſynej! O ſo ſměl pola waju wotročk býč! Póſcželtaj mi pjeney, ſo ſo wukupju; ja pſchiňdu jako druhi wróčzo!“

Cžož bu jemu doſhi, prjedy hacž wotmolwjenje dónádže. Po poſlětnym, ſtyſkym čžakanju je tu ſkónečnje wužedžený liſt! Handrij ſa nim hrabny: Šsu pjeney, nutſtach? — Ně. — Ně, dha ſi wěſtoſču poroki. — Hněwnje wón liſt njecžitaný do kaſchęza čižnje, dže ſwój pucž, ſkori po nekotrym čžaku a pſchiňdže do lazaretha.

W horzej Indijskéj je ſkhorjenje ſtrachna wěz. Ssmjerež daloko njeje; Handrijej bě wona ſamo jara bliſko. Duž pytachu ſa jeho papjerami. Pſchi tym namakachu w kaſchęziku liſt ſtarſcheju, po kótrymajž bě wón na ſwojim ſehwje tak husto wolał, jeju wo wodacze prožywſchi.

„Njeſcže wý tónle liſt čítał?“ — „Ně.“ — Hlejče, w nim ſteji zyla ſuboſcž nana a macžerje: „Naju ruzh ſtejitej tebi wotewrjenej a zyla wutroba, pſchiňdž! Pjeney ſo ſu wukupjenju, ſo bychu wěſcze dóſchle a ſo k ničemu druhemu njenaſožile, ſu kapi- tanej pſchepodat, kótrž ma cže wróčzo pſchiwjeſcž.“

Nětko běſche pſche poſdže. Młodý čžlowiek wumrje daloko wot žedžiwje čžakazeju ſtarſcheju. Haj, a týmaj domach čžyſche ſo nimale wutroba pufacž pſched bohoſcžu a ſrudobu.

Njeleži njecžitaný a ſapróſchený podobny liſt ſa tebje, luby čžitarjo, hotowy, kótrž cži jenicžki pucž mjenuje, ſiž tebje pſches morjo živjenja domoj wjedže do twojeho derje wobarnowaneheho herbstwa, — Žeſuš, kóremuž je žel, ſo ty tak njepoſkojny a njeměný ſi džéla do roſpróſchenja čžekach, ſamo na ſwýathch dnjach ſebi njepoſchewaſch, ſo na jeho wutrobnje wohrjewacž a jeho ſkowu doměruje pſchipožluchačž?

Wšmi tola bórsh tónle liſt ſi wótzneho domu do rukow; njemén, ſo hižom wěſch, ſchtó w nim ſteji. Proſch wjele bóle Boha, ſo by jeno hakle raſ prawje čžitacž a roſhymicž mohl; ale njewotſtorkuj čžitanje, ſo cže roſkaczé ſe ſurowymi ſubami njepſchimuje a ſkónečnje njerěka: Pſche poſdže!

Ti kſhiže.

Powjedańcžko po podawku ſe ſſerbów.

(Poſkracžowanje.)

Pſchipoſdnju bě džé Herta Janej prajicž dała, ſo by do wjecžerje ſi nim pſchijchoł. Khwatajzy tehodla jěſdžesche, ſo by cžim prjedy hotowy byl, a prjedy hacž ſo ſkónzo ſhowaſche, bě hižom doworac̄. Wežipny, ſchtó naſhoni, poda ſo tak rucže hacž bě konjow wupſchahnyl a jímaj ſhypnyl, ſi Wjeńezom. Hdyž do dwora ſtupi, naděndže Herti hnydom, kótraž radostna jemu ruku podawaſo džesche: „Budž wjeſkely, nětko pſchiňdže namaj ſkoro ſe ſchije. Knježtwo dyrbi ſaſo 48 wojaſow dacž a duž ſým wuja prožyla, ſo by jeho tež ſobu wſał a wón je mi to ſklubil. ſſrjedu rano jich hižom powjedže.“

„To tola wěrno njeje, wſchaf hiſhče nichtó ničžo powjedaſ njeje.“

„Sawěſče! wuj jeno tehodla ničžo njepraji, ſo njebychu wſchitzh pſchischli a jeho prožyl, ſo by jich njewubral. Žutſje pónádže ſe knježtwo a pſchinjeſe ſebi wſchitſich napižaných, kotsiž dyrbiſa wojazh býč. Ale Bože dla, njepowjes to nikomu.“

„Ach ſi cžemu bých powjedaſ, njeměj žaneho stracha.“

Hdyž do jſtwh pſchiňdže, naděndže tam tola ſaſo ſurja, ſiž ſi Wjeńkowej powjedaſche, nětko pak ſo wotmelfny. Tak rucže hacž Jan ſwojeho pſchecžiwnika wuhlada, dopomni ſo hnydom na wežerawſchu ſchidu; ale ſpominajo na to, ſchtó bě Herta powjedžila, požměnkowaſche ſo jeno ſlōſtnje, kaf by prajicž čžyl: Ty ſy ſe mnú dohral, prawje ſa tebje, ſo budžesčh wojaſ! Tak doſho hacž bě Wjeńkowa wó jſtwhje, ſurji ani njepikny, hdyž pak bě woteschla, rjefny: „Ně, kaf je kmótsiftwo woteschlo? Wěſče prawje wjeſele, ſo ani móſhnicžka doſhahała njeje, kaf Wicžaſež wotročk powjedaſche.“

„A tón mohl prajicž, ſo njejšym pjenyes měl?“

„Njemyl mje jeno, ſi pſtanjom Herty ſy leſtnje ſi paſli wuleſč čžyl, ſo njebi prajicž trjebal, ſo ſu pjeney ſu wuſhle. To jeno tak mjes namaj praju, hacž runje druſy tež na to tuſaſ; dokež je Herta poſdžiſho ſaſ tebje pſtała a potom ſi někím druhim domoj ſchla.“

Pſchi tajkim ſchčipanju a kaſanju bě Jan doſho doſč měrný; wſchaf myſleſche pſchi ſebi: čžakaj, čžakaj, pačołko, twojeho klubučinjenja budže ſkoro kónz, hdyž cže wojazh doſtanu; hdyž pak tamny wo wežerawſchim domhicžu ſapocža, bě ſo ſi ſanowej poſknosce ſtało a wón praji:

„Hdyž by mje pſchi wſchém myſleč a ſlepicž njechal; ja dawno twoje njekniežomne kufsi ſnaju — th ſy wežera ſi nowa ſloby na minje wutſchafk a wěſcze ſam druhim naręčaſ; ſo ſu pjeney ſu wchě byle. Tebje džé ženje hańba byla njeje, kžé a kleski roſnoschowacž.“

Tajke wobwinjenje bě ſa tajeřského ſurja tola njesnjeſomne, hacž runje ſwoju hruboſcž we Wjeńez domje po móžnoſci ſhowaſche, njebě tónkróž nad ſobu ſi ſniesom, ale pſchezi na ſanu wchě ſloby. Tež tón njewoſta jemu ničžo dolžny; duž bě mjes nimaj ſwada hotowa. Mjes tym ſo ſo tak wurečowaſchtaj, pſchiňdže Wjeńk domoj. Tak rucže hacž jeho ſurji pſtaj, bě radý hadriju pſchestał a, njewerjescze ſebi wjazh wumjetowacž, přejeſche jeno, čžehož bu winiſen. ſan pak pſchaj ſe jemu cžim kroblischo do wocžow, myſlo, njeh Wjeńk ſhoni, kaf ſy pačoł, potom njeměje cže wěſcze wjazh radý. Ale ſi tym bě nimo ſulil. ſo wopředka njekedžbowasche Wjeńk na jeho rěče, potom džesche hněwny: „Cžiž kónz ſi twojeh haru, hewaſ ſu tamle durje. Maſchli ſi nim něſhco wuežinjecž, to ſebi wuežin druhdže a wostaj na ſu pokoj!“

Jan bě ſi tymi ſlowami kaf požluſhenny, pomaſku hakle ſu pſchijowasche, ſchtó bě Wjeńk prajil, a rudžesche a mjersasche ſo

žalostnje, so je Wjenc̄ napščecžo njemu kaž napščecžo někajšemu hólzej wustupil, mjes thym so je jemu Žurjowu šlomyžlnosć po-kaſac̄ chýl. — Postanowschi rjekny: „Ta du, ale wj hižom šhonicže, kaſki Žurij je, hdhž smějecže jeho na schiji!“

Na to wotmolwi Wjenc̄: Moje dla, njetrjebam̄ ani twojich wophtow, ani twojeho powueženja.“

Hdjhž bě tón woteschol, njewérjesche ſebi Žurij nicžo prajic̄, dokelž ſo bojeſche, ſo je ſwoju pſchijasnoſć pola Wjenc̄a ſhubil, hdjhž je pſchecžiwnik tajke wězki powjedal; ſedžesche tam, kaž by ſebi hubu woparil. Potom hakle, hdjhž bě ſo jeho Wjenc̄ wo-praſchal: „Kaſtaj ſ Žanom do ſwad̄ pſchischloj, hdjhž jemu th wſchudžom ſ pucža džesč“, wotmolwi Žurij:

„Wſchak wěſče, ſo wón jara na mnje džerži; dženž chýyň ſ nim trochu požortowac̄, ſo bych jemu poſkaſal, ſo jeho njepſche-čel njejkym. Ale tu trjechich, kaž bych cžmjeſlam do hněda ſwifkal: — Dženž bych waž radý wo něſhto proſhył, chyczeſli tak dobrý byč a pomhač.““

„Gžeho dla niz, je-li móžno!“

„To wſchak njeje nicžo ežejke, jeno dobre ſłowo trjebac̄ ſa mnje ſapožožiež. Ta ſym mijelčazej wěz̄ ſhonil, ſo dyrbi knježtwo ſaſo tójschtō wojaſow dac̄; wěſče wuda tež mnje rychtač. Duž, mohli to ſa mnje wucžinic̄, wěm, ſo wam rychtař to k woli ſčini.““

„To drje móžu ſpýtac̄, póndu tam hiſchče dženža, ſo by rychtař předy nikomu druhemu njeſlubil.““

Pſchijnđe hrjeda a we L. bě wulka ſrudoba a žalosćenje, wóžomjo dyrbjachu do wojaſow a mjes nimi tež Žurij a Žan. Pſchitzh nowac̄kojo běchu ſtruchli, pſchetož žadyn njewjedžesche, hac̄ hdhž wjaz̄ ſwojich lubych a domiſmu wohlada abo hac̄ jemu wójna w zuſbje row pſchihotuje; jeno na Žurjowym woblicžu po-hrawaſche žadlawy ſměch. Wón džé wjedžesche, ſo do wojaſow njetrjeba, ſo je ſwojeho pſchecžiwnika wothyl a někto ſertu wěſče doſtanje. Duž rěčesche na pucžu ſwojim towařſham: „Ach hólzy, njebudžeče hlipi a njerudžeče ſo njetrjebawſhi, kóžda kulta njetrjehi, a ja ſebi myſlu, ſo ſa mnje hiſchče žana lata njeje; hola, ſaspěwajmy ſebi radſcho něſhto!““

Hdjhž běchu w Budyschinje do wusběhowanskeje ſtry pſchischli, roſžohnowachu ſo naſhi hólzy, dokelž nichto ſ nich njewjedžesche hdže pſchijnđe; tež Žan poda Žurjej ruku a džesche: „Nicžo ſa ſlo! Njeſch je mjes namaj wſchitko předadwſche ſabyte. Bóh wě, kaſ dolho budžemoj hiſchče žiwač a hac̄ ſo hdhž wjaz̄ wohladamoj!““

We L. njedžiwaču ſo njemalo, hdjhž ſhonicihu, ſo je ſo Žurij ſ rychtařjom domoj wróčil; teho runja ſwježelischtaj ſo jeho ſtarſchej, hdjhž jeho ſaſo wohladaschtaj, pſchetož ani jimaj njebe, předy nicžo rjekl. S tajkim pohroženjom chýyſche džé jeju k temu pſchimuzic̄, ſo byſchtaj jemu ſublo ſapišac̄ dalv. Duž džesche, hdjhž ſo wonaj nad jeho pſchilhadom džiwaſchtaj: „Haj, tón króč ſym wojaſam wuschol, ale ſchtó wě, hdhž mje ſaſo ſhrabnu, hdjhž mi ſapišac̄ dac̄ njechataj. Tých, kotrýchž ſu někto wubrali, ſkoro we wójne ſabija; taſ tež ſo mnje teſka njeſminje.““

Nan drje jemu na to nicžo njewotmolwi, ale mac̄ měnjeſche: „Hanžo, dajmoj jemu ſapišac̄, potom njetrjebam̄ ſo wójny wjaz̄ boječ!““

„Ta chžu ſebi pſchemyſlic̄, wſchak džé hiſchče taſ muſne njeje!“ —

Hdjhž bě ſo Žurij roſhotowac̄ woteschol, prajesche nan: „Jemu njeby wſchak nicžo ſchkožalo, byrnjež jeho wjaz̄ doſtali a trochu wocžezali, to by tola ſwoju hrubosć ſhubil; taſ myſli, ſo dyrbjia ſo wſchitzh pſched nim poſkoric̄. Hdjhž by jeno ta ſabita wójna njebyla, njebych jemu ſapišac̄ dal: ale ſchtó džecžo radý do ſtracha poda? Pſcheyz ſebi njewérju, jemu ſapišac̄ dac̄, ſchtó

wě, kaſ ſo namaj póndže, hdhž budže Žurij ſam ſivoj knjes! Schto dha th myſliſch?“

„Kaſ ſnadž budže roſomniſchi, pócžnjeſli do ſivojeho horncžka nuchaež; to wěſch, mlody hólz po ſemjana. Móžemoj džé ſej wucžinic̄, ſo chžemoj hiſchče někotre leta ſamaj hoſpodaric̄; ženic̄ ſo bjes teho njetrjeba, wſchak móžu ja wſcho derje ſastac̄.“

„Nó, dha njeh taſ wostanje!“

Wjecžor potwě mac̄ Žurjej, ſchto běſchtaj ſ ſanom wucžiniſloj, a wón wotmolwi: „A ſchto to pomha, byrnjež ſapišane měl, hdjhž chžetaj tajke wuměnjenje cžinic̄, woſmu mje tola do wojaſow. Haj wſchak, wamaj je wſcho jene, hac̄ mje ſatſela abo niz, nje-bych-li ſo ſam poſtaral, bych hižom teſka noſhył.““

„Alle Žurjo, njerěč taſ hlipje.“

„Nó, dha dajtaj mi bjeſe wſcheho wuměnjenja ſapišac̄ a potom njetrjebam ſo nicžeho wjaz̄ ſtrachowac̄.““

„Chžu ſ ſanom poręčec̄, proſch tež ſam nana a njestajej ſo jemu taſ hlipje. To dawno wěſch, ſo ſebi jeho ſ tym nje-pſchikkonisch.“

„Ach, to drje wěſch, macži, ſo mi date njeje, někoho proſhył; prajic̄ drje jemu chžu, njeſchzeſli paſ, potom njeh moje dla po-deňde mje, ſchtož chze.““

Sſobotu pſchi wobjedže ſiwaſche mac̄ na Žurja wjaz̄ króč, wón wotmolwiesche jej ſ hlowu wijo. Po wobjedže wosta pſchi nanje wó jſtwje, a hdjhž běſchtaj ſamaj, džesche: „Nano, ty mohł mi ſublo ſapišac̄ dac̄, ale bjes wſcheho wuměnjenja. Njetrjebali ſo potom wójny boječ; njewěmy džé ženje, hdhž ſaſo wojaſow trjebaja. Budža-li ſ nowa brac̄, pſchijnđe naſſkerje tež na mnje rjad. Duž by najlepje bylo, ſo bych hižom ſam hoſpodař byl; pſchetož hoſpodařa njembža nihdž na nihdž wſac̄.““

Hdjhž hinač njeje, ſapišac̄ drje ſo eži bjes wuměnjenja móže, ale hoſpodařeč budu k najmjeñſhemu pječ ſet ſam; ſmój ſ ma-čerju hiſchče jara mlodaj, ſo bychmoj ſo hižom na wuměněk ſydnýloj. Trjebasch namaj jeno ſlubic̄, ſo ſo ſubla taſ doſho mozowac̄ njechash, dónž eži je ſamaj njeſdamoj; dha mōžemj na ſapiſ hicz, byrnjež jutſje bylo!“

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Na nowy thdženj ſo wſchitkim knjesam duchownym licžba „Poſzledni ſeleny ſchwartk wot Větra Mlónka“ k roſdawanju na pacžerſke džecži roſeſčeze. Woni ſu proſheni, tónle duchowny dar naſchej mōžemj ſiwyſlenju naſcheho luda wuprajil.

— Maſch ſubowaný ſral Vjedrich August ſo dale a hóle ſe ſwojim ludom ſnaty cžini. W Lipſku, w Kamjenizach je pobyl a w bližſhim ežaſu tež do Lužizh pſchijnđe. Maſchi Sſerbja budža jeho wutrobiňe witac̄, kaž je ſo wón tež pſchecželnje wo krá-žwernym ſmyſlenju naſcheho luda wuprajil.

— Sſerbske lutherske knihowne towařſtvo ma wotpohlad, nowy wudawk „Domjazeho woltarja“ cžiſhczec̄ dac̄, dokelž je žadanje po nim jara wulke. Sſobuſtařw towařſtwa nadžiornije knihu naſhymu doſtanu a ſměja taſ knihu na 1905, hdjhž ſu knihu wo 30 lětnej wójne ſa lětny pſchinoſch na 1904.

„Pomhař Bóh“ njeje jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wſchěch pſchel-dawařných „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtač. Na ſchwartk lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 np. pſchedawaju.